

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 202/2018 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om kalhuggning och den avtagande biologiska mångfalden i naturen

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 202/2018 rd undertecknat av riksdagsledamot Emma Kari /gröna:

Vilka åtgärder tänker regeringen vidta för att begränsa Forsstyrelsens kalavverkning och vad tänker regeringen göra för att under regeringsperioden förbättra artbeståndet och livsmiljöerna i skogarna, så att utarmningen av mångfalden kan hejdas innan mållåret 2020?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Genom skogspolitiken tryggas den ekonomiska, ekologiska, sociala och kulturella hållbarheten i skogsskötseln och skogsbruket. Alla hållbarhetsdimensioner är viktiga eftersom målet är att maximera den välfärd som skogarna kan ge oss. Utöver mångfald inbegriper ekologisk hållbarhet andra mål för miljöns tillstånd, såsom ett gott tillstånd i vattendrag och jordmån.

Den helhet som ingår i förbättringen av artbestånd och livsmiljöer i skogarna utgörs i Finland av samverkan mellan nätverket av skyddsområden och åtgärderna i ekonomiskogar. Nätverket av skyddade områden i Finland har aldrig varit så utbrett som det är nu. Skyddsarealen har tredubbats sedan 1970-talet och utvidgades avsevärt också i fjol. Den senaste nationalparken inrättades i Hossa i Suomussalmi till det hundraåriga Finlands ära den 17 juni 2017.

Nätverket utvidgades också tack vare kampanjen Min naturgåva till hundraåringen. Sammanlagt inrättades 170 nya, privata skyddsområden år 2017. Den sammanlagda arealen är 3 064 hektar. Staten skyddar en motsvarande areal. Dessutom deltog 40 kommuner i kampanjen. Sammanlagt inrättades omkring 1 980 hektar nya skyddsområden på de här kommunernas mark.

Inom METSO-programmet, som tryggar mångfalden i skogarna, skyddades sammanlagt över 5 000 hektar skog antingen varaktigt eller genom tidsbundna avtal. METSO-programmet inleddes för tio år sedan och har nu uppnått omkring 60 procent av det skyddsmål som uppställdes för år 2025. Även i fortsättningen utvidgas nätverket av skyddsområden inom ramen för programmet. År 2018 har NTM-centralerna tillgång till METSO-ersättningar och anskaffningar för uppskattningsvis ungefär 25 miljoner euro med målet att skydda 4 500 hektar areal genom frivilliga uppköp, i form av privata skyddsområden och med tidsbunden finansiering. Finlands skogscentral

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 202/2018 rd

har 2018 tillgång till cirka sex miljoner euro för miljöstöd och naturskötsel. Dessa medel används för att sluta miljöstödsavtal för cirka 2 400–3 000 hektar och på cirka 400 hektar sköta om iståndsättning av livsmiljöer.

Förutom i naturvårdslagen främjas naturens mångfald i lagstiftningen även genom skogslagen samt de allmänna samhällliga förpliktelser som åläggs Forststyrelsen i lagen om Forststyrelsen. Dessutom främjas den ekologiska hållbarheten i hanteringen av ekonomiskogar genom skogs-vårdsrekommendationer och genom mångsidig behandling och naturvård i enlighet med certifierings- och miljösystem. Även bekämpning av invasiva arter ingår i arbetet. Exempel på naturvårdsmetoder är att lämna kvar naturvårdsträd och inrätta skydds-zoner. Mångfalden i skyddsområden främjas även genom restaurering och aktiv vård av livsmiljöer.

Regeringen främjar naturvården i ekonomiskogar i samarbete med aktörer och intressentgrupper inom skogsbranschen. Utvecklingsarbete har bedrivits långsiktigt sedan 1990-talet. Också i dagsläget pågår ett flertal projekt som ska resultera i att mångfalden i ekonomiskogarna kan förbättras ytterligare. Ett exempel på ett sådant projekt är Monimetsä-projektet inom ramen för den nationella skogsstrategin. Förändringen sker ändå inte snabbt eftersom det handlar om utvecklingsförlopp som skett över tid. Exempelvis minskade mängden död ved i våra skogar redan innan det nu rådande beståndsskogsbruket. Därför är det naturligt att också de korrigerande åtgärderna får effekter först på sikt.

Forststyrelsen arbetar utifrån de mål riksdagen ställer upp. Jord- och vattenområden i statens ägo sköts och brukas alltså inom de ramar riksdagen ställer upp i fråga om ekonomiska, ekologiska och sociala villkor. Forststyrelsen Skogsbruk Ab har ensamrätt på användningen av den statliga jord- och vatteneendom som anvisas i Forststyrelsens besittning för att bedriva skogsbruk som underställs krav på avkastning. Skogar som underställs krav på avkastning sköts så att de samhällliga förpliktelser som avses i 6 och 7 § i lagen om Forststyrelsen beaktas. Till dessa förpliktelser hör naturens mångfald, rekreation, främjande av sysselsättning samt de krav som samisk kultur och renskötseln ställer. I jämförelse med andra markägare ställer lagstiftningen betydligt högre krav på statliga skogsområden anvisade för skogsbruk än på andra skogar, bland annat vad gäller tryggheten av mångfalden. Effekten på affärsverksamheten av att de allmänna samhällliga förpliktelserna beaktades blev nästan 60 miljoner euro under år 2017.

Exempelvis har omkring 518 000 hektar skog som anvisats för skogsbruk helt eller delvis utlämnats ur kalavverkningsverksamheten genom Forststyrelsens eget beslut för att uppfylla de allmänna samhällliga förpliktelserna. På andra håll i Forststyrelsens mångbruksskogar tryggas mångfalden av ungefär 100 000 skyddsobjekt och genom förekomsten av ungefär 30 000 utrotningshotade arter. Forststyrelsen främjar också mångfalden i ekonomiskogarna med olika aktiva naturvårdsåtgärder. Till dessa hör de 100 000 konstgjorda högstubbar som varje år lämnas på avverkade områden, och att bland annat grov asp får stå kvar som mångfaldsträd. Naturvårdsträd enligt Forststyrelsens miljöhandbok för skogsbruk är grövre än naturvårdsträd på privat mark.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 202/2018 rd

År 2017 ingick 2,1 procent av skogsarealen i Forststyrelsens besittning i avverkningsområdena. På de här områdena avverkades sammanlagt 5,9 kubikmeter virke. Andelen förnyelseavverkningsområden var 35,5 procent av Forststyrelsens hela avverkningsuttag år 2017. Av de förnyelseavverkade områdena var omkring 16 000 hektar kalhyggen, omkring 5 000 hektar skedde som avverkning i fröträdsställning och resten utgjordes av luckhuggning samt avverkning där naturvårdsträd lämnats. Om Forststyrelsen i högre grad övergick till skogsbruk i olikåldriga bestånd, borde större arealer avverkas för att avverkningsuttaget ska uppnås.

Skogsbruk i olikåldriga bestånd är ett alternativ till förnyelseavverkning för bestånd som lämpar sig för metoden. Metoden jämfördes i lagstiftningen med traditionell skogsskötsel i samband med den senaste revideringen av skogslagen i början av 2014. Ett viktigt tema för lagändringen var att göra skogshanteringen mer mångsidig, vilket skapar omväxling i miljön. Enligt forskarna förväntas inte kontinuerligt skogsbruk som bedrivs i olikåldriga bestånd tränga ut de dominerande metoderna för trakthyggesbruk som bygger på skogsbruk i likåldriga bestånd. I stället handlar det specifikt om en parallell skogsvårdsprincip som i lämpliga situationer kompletterar de andra metoderna. Också i statliga skogar som anvisats för skogsbruk är den en av de metoder som används.

I vissa fall och på vissa växtplatser kan skogsbruk i olikåldriga bestånd vara ett lyckat alternativ, såväl ekonomiskt som ekologiskt och socialt. Men skogsnaturen är omväxlande och de här fallen är begränsade i Finland. Huruvida skogsbruk i olikåldriga bestånd lyckas beror särskilt på det befintliga beståndets struktur och växtplats. Bäst lämpar sig skuggtåliga träslag för metoden, vilket i praktiken betyder gran i Finland. Om kalhyggena begränsades och man övergick till skogsbruk i olikåldriga bestånd skulle skogsnaturen bli ensidigare. Med tanke på den ekonomiska lönsamheten idkas skogsbruk i olikåldriga bestånd mycket glest vilket inte är optimalt för alla arter. Mångsidiga skogshanteringsmetoder skapar också gynnsamma levnadsförhållanden för fler arter. Samtidigt måste man dock se till naturvården i ekonomiskogarna och i skogsbruket i likåldriga bestånd.

Regeringen anser det vara viktigt att skogsägarna fortsatt har alternativ i fråga om skogshanteringsmetoderna, även om praxis med olikåldriga bestånd skulle öka. Om metoden visar sig vara olämplig för någon viss växtplats, exempelvis genom att den naturliga förnyelsen misslyckas, ska skogsägaren ha möjlighet att återgå till att hålla likåldriga bestånd, som inte innefattar samma osäkerhet.

På grund av detta föreslår regeringen inga ändringar av de bestämmelser som gäller skogarna och skogsorganisationerna. Naturvården i ekonomiskogar främjas fortsatt som ett led i verkställandet av den nationella skogsstrategin.

Att hejda utarmningen av naturens mångfald innan år 2020 är ett utmanande mål som besvaras genom åtgärder som utförs inom ramen för verkställandet av skogspolitiken. Bedömningen av hotade arter, publicerad 2010, ger antydningar om att de åtgärder som vidtagits för att trygga mångfalden i skogsnaturen har effekt. Det verkar ändå sannolikt att utarmningen av mångfalden inte kan avvärjas enligt det ursprungliga målet innan 2020, utan att det tar längre tid i anspråk.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 202/2018 rd

Regeringen anser att man i beslutsfattandet ska beakta alla mål som ställts upp för skogsvården och skogsbruket i syfte att uppnå en balanserad helhet.

Helsingfors 5.6.2018

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä